

Asia C-152/03

Hans-Jürgen Ritter-Coulais

ja

Monique Ritter-Coulais

vastaan

Finanzamt Germersheim

(Bundesfinanzhofin esittämä ennakkoratkaisupyyntö)

Verolainsäädäntö – Tuloverot – ETY:n perustamissopimuksen 48 artikla (josta on tullut EY:n perustamissopimuksen 48 artikla, josta on puolestaan muutettuna tullut EY 39 artikla) – Kansallinen lainsäädäntö, jossa rajoitetaan toisen jäsenvaltion alueella sijaitsevaan kiinteään omaisuuteen liittyvien vuokratappioiden huomioon ottamista

Julkisasiamies P. Léger'n ratkaisuehdotus 1.3.2005

Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio (suuri jaosto) 21.2.2006

Tuomion tiivistelmä

Henkilöiden vapaa liikkuvuus – Työntekijät – Yhdenvertainen kohtelu

(ETY:n perustamissopimuksen 48 artikla (josta on tullut EY:n perustamissopimuksen 48 artikla, josta on puolestaan muutettuna tullut EY 39 artikla))

ETY:n perustamissopimuksen 48 artiklaa (josta on tullut EY:n perustamissopimuksen 48 artikla, josta on puolestaan muutettuna tullut EY 39 artikla) on tulkittava siten, että sen kanssa on ristiriidassa kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan luonnollisten henkilöiden, jotka saavat jäsenvaltiossa tuloja epäitsenäisestä ansiotyöstä ja jotka ovat kyseisessä jäsenvaltiossa yleisesti verovelvollisia, ei ole mahdollista vaatia, että kyseisessä jäsenvaltiossa otetaan mainittuihin tuloihin sovellettavaa verokantaa määritettäessä huomioon vuokratappiot, jotka liittyvät asuintaloon, jota he käyttävät itse asumistarkoitukseen ja joka sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa, vaikka tällaiseen taloon liittyvät positiiviset vuokratulot puolestaan otettaisiin huomioon.

(ks. 41 kohta ja tuomiolauselmä)

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

21 päivänä helmikuuta 2006 (*)

Verolainsäädäntö – Tuloverot – ETY:n perustamissopimuksen 48 artikla (josta on tullut EY:n perustamissopimuksen 48 artikla, josta on puolestaan muutettuna tullut EY 39 artikla) – Kansallinen lainsäädäntö, jossa rajoitetaan toisen jäsenvaltion alueella sijaitsevaan kiinteään

omaisuuteen liittyvien vuokratappioiden huomioon ottamista

Asiassa C-152/03,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Bundesfinanzhof (Saksa) on esittänyt 13.11.2002 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 2.4.2003, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Hans-Jürgen Ritter-Coulais ja

Monique Ritter-Coulais

vastaa

Finanzamt Germersheim,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat P. Jann, C. W. A. Timmermans ja A. Rosas sekä tuomarit N. Colneric, S. von Bahr (esittelevä tuomari), J. N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta, P. Kriš, E. Juhász, G. Arestis, A. Borg Barthet ja M. Ilešić,

julkisasiamies: P. Léger,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M.-F. Contet,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 12.10.2004 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Hans-Jürgen ja Monique Ritter-Coulais, edustajanaan Rechtsanwalt M. Ross,
- Saksan hallitus, asiamiehinnään A. Tiemann ja K.-D. Müller,
- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään C. Jackson, avustajanaan R. Plender, QC,
- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinnään J. Grunwald ja R. Lyal,

kuultuaan julkisasiamiehen 1.3.2005 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee EY:n perustamissopimuksen 52 artiklan (josta on tullut EY:n perustamissopimuksen 52 artikla, josta on puolestaan muutettuna tullut EY 43 artikla) ja EY:n perustamissopimuksen 73 b artiklan (josta on tullut EY 56 artikla) tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Hans-Jürgen ja Monique Ritter-Coulais (jäljempänä puoliset Ritter-Coulais) sekä Finanzamt Germersheim ja jossa on kyse tuloverosta, jota puoliset Ritter-Coulais olivat velvollisia suorittamaan Saksassa vuoden 1987 tuloverotuksessa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt, pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 3 Puolisoja Ritter-Coulais verotettiin Saksassa verovuoden 1987 tuloverotuksessa Einkommensteuergesetz-nimisen lain (tuloverolaki), sellaisena kuin sitä oli sovellettava vuonna 1987 (jäljempänä EStG 1987), 1 §:n 3 momentin mukaisesti yleisesti verovelvollisina luonnollisina henkilöinä. He saivat mainitussa jäsenvaltiossa tuloja lukion opettajina, mutta he asuivat Ranskassa sijaitsevassa omakotitalossa, jonka he omistivat. Hans-Jürgen Ritter-Coulais oli tuohon aikaan Saksan kansalainen, ja Monique Ritter-Coulais'illa oli Ranskan ja Saksan kaksoiskansalaisuus.
- 4 Puolisot Ritter-Coulais vaativat EStG 1987:n 32 b §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisesti, että niin sanotut negatiiviset tulot (tulonmenetykset), jotka johtuivat siitä, että heidän asuintalonsa oli heidän omassa käytössään eikä vuokralla, otettaisiin huomioon laskettaessa heidän verokantaansa mainitun verovuoden osalta.
- 5 Mainitut negatiiviset tulot ovat kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja vastavuoroisen hallinnollisen ja oikeudellisen yhteistyön perustamisesta tulo?, omaisuus?, elinkeino? ja kiinteistöverotuksen alalla Ranskan tasavallan ja Saksan liittotasavallan välillä tehdyn sopimuksen, joka on allekirjoitettu Pariisissa 21.7.1959, sellaisena kuin se on muutettuna 9.6.1969 tehdyllä täydennyksellä (jäljempänä Ranskan ja Saksan välinen verosopimus), 3 artiklan 1 kappaleen mukaisesti kiinteästä omaisuudesta saatavia tuloja, joita verotetaan vain siinä valtiossa, missä kyseinen omaisuus sijaitsee, eli pääasiassa kyseessä olevassa tilanteessa Ranskassa.
- 6 Ranskan ja Saksan välisen verosopimuksen 20 artiklan 1 kappaleen a kohdassa kuitenkin määrätään, että tällä seikalla ei rajoiteta Saksan liittotasavallan oikeutta ottaa näitä tuloja huomioon tässä jäsenvaltiossa suoritettavan veron verokannan määrittelyssä.
- 7 Siten EStG 1987:n 32 b §:n 1 ja 2 momentin mukaan Saksan veroviranomainen ottaa verokannan laskennassa huomioon ulkomailta saadut tulot. Saman lain 2 a §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen 4 kohdassa puolestaan kuitenkin säädetään, että kun toisessa valtiossa sijaitsevan kiinteän omaisuuden vuokraamisesta saatuja positiivisia tuloja ei ole, siellä aiheutuneita vastaavanlaisia tulonmenetyksiä ei ole otettava huomioon Saksassa veron määräytymisperustetta tai verokantaa laskettaessa.
- 8 Puolisot Ritter-Coulais tekivät Finanzamt Germersheimille oikaisuvaatimuksen, jossa he vaativat, että heidän verovuonna 1987 suorittamien verojen verokanta lasketaan ottaen huomioon kyseiseen verovuoteen liittyvät negatiiviset tulot. Tämä oikaisuvaatimus hylättiin ja veroviranomaisen omaksuma kanta vahvistettiin ensimmäisessä oikeusasteessa, minkä jälkeen puoliset Ritter-Coulais tekivät Revision-valituksen Bundesfinanzhofiin.
- 9 Bundesfinanzhofilla on epäilyksiä sen suhteen, onko se, että Saksassa verovelvollisten henkilöiden kiinteistöjen käyttöön liittyviä negatiivisia tuloja kohdellaan eri tavoin sen mukaan, sijaitsevatko kyseiset kiinteistöt Saksassa vai jonkin toisen jäsenvaltion alueella, sopusoinnussa yhteisön oikeuden ja erityisesti sijoittautumisvapauden ja pääomien vapaan liikkuvuuden kanssa.
- 10 Tässä tilanteessa Bundesfinanzhof päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 43 ja 56 artiklan kanssa ristiriidassa se, että Saksassa yleisesti verovelvollinen luonnollinen henkilö, joka saa Saksassa tuloja epäitsenäisestä ansiotyöstä, ei saa Saksassa vähentää toisessa jäsenvaltiossa aiheutuneita vuokratappioita selvittäessään hänen verotettavaa tuloaan?

2) Jos tähän kysymykseen vastataan kieltävästi, onko Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 43 ja 56 artiklan kanssa ristiriidassa se, että mainittuja tappioita ei voida ottaa huomioon myöskään niin sanotun negatiivisen progressioehdon kautta?"

Ensimmäinen kysymys

11 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelelee ensimmäisellä kysymyksellään, onko pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen lainsäädäntö ristiriidassa sijoittautumisvapautta ja pääomien vapaata liikkuvuutta koskevien perustamissopimuksen määräysten kanssa. Kyseinen tuomioistuin toteaa, että mainitun lainsäädännön mukaan ei ole mahdollista se, että samassa tilanteessa kuin puoliset Ritter-Coulais ovat luonnolliset henkilöt, jotka saavat jäsenvaltiossa tuloja epäitsenäisestä ansiotyöstä ja jotka ovat kyseisessä jäsenvaltiossa yleisesti verovelvollisia, vähentävät kyseisessä jäsenvaltiossa verotettavaa tuloa selvittäessään tulonmenetykset, jotka liittyvät asuintaloon, jota he käyttävät itse asumistarkoitukseen ja joka sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa.

12 Ennakkoratkaisupyynnöstä kuitenkin ilmenee, että puoliset Ritter-Coulais eivät ole vaatineet pääasian yhteydessä, että Finanzamt Germersheim ottaa huomioon verovuoteen 1987 liittyvät vuokratappiot kyseisen verovuoden osalta tapahtuvassa veron perusteen määrittelemisessä, vaan ainoastaan ennakkoratkaisupyynnön toisessa kysymyksessä tarkoitettua tilanteesta, jossa on kyse sovellettavan verokannan laskemisesta.

13 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee tältä osin, että EY 234 artiklassa määrätty menettely on yhteisöjen tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisen yhteistyön väline (ks. mm. asia C-343/90, Lourenço Dias, tuomio 16.7.1992, Kok. 1992, s. I-4673, Kok. Ep. XIII, s. I-69, 14 kohta; asia C-112/00, Schmidberger, tuomio 12.6.2003, Kok. 2003, s. I-5659, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja asia C-314/01, Siemens ja ARGE Telekom, tuomio 18.3.2004, Kok. 2004, s. I-2549, 33 kohta).

14 Tässä yhteistyössä kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka ainoana tuntee välittömästi pääasian tosiseikat ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, voi asian erityispiirteiden perusteella parhaiten arvioida, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta (ks. mm. em. asia Lourenço Dias, tuomion 15 kohta; asia C-390/99, Canal Satélite Digital, tuomio 22.1.2002, Kok. 2002, s. I-607, 18 kohta ja em. asia Siemens ja ARGE Telekom, tuomion 34 kohta).

15 On kuitenkin niin, että yhteisöjen tuomioistuimen on oman toimivaltaisuutensa arvioimiseksi tarvittaessa tutkittava ne olosuhteet, joiden vallitessa kansallinen tuomioistuin on esittänyt ennakkoratkaisukysymyksen, ja erityisesti ratkaistava, onko siltä pyydettyllä yhteisön oikeuden tulkinnalla yhteys pääasian tosiseikkoihin ja kohteeseen niin, ettei se päädy antamaan neuvoa-antavia lausuntoja yleisluonteisista tai hypoteettisista kysymyksistä.. Jos ilmenee, että esitetty kysymys ei selvästikään ole merkityksellinen kyseisen asian ratkaisemisen kannalta, yhteisöjen tuomioistuimen on todettava, ettei kysymystä ole ratkaistava (asia 244/80, Foglia, tuomio 16.12.1981, Kok. 1981, s. 3045, Kok. Ep. VI, s. 251, 21 kohta; em. asia Lourenço Dias, tuomion 20 kohta; em. asia Canal Satélite Digital, tuomion 19 kohta; asia C-167/01, Inspire Art, tuomio 30.9.2003, Kok. 2003, s. I-10155, 44 ja 45 kohta ja em. asia Siemens ja ARGE Telekom, tuomion 35 kohta).

16 Koska asia, joka on vireillä ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa, ei koske ensimmäisessä kysymyksessä tarkoitettua tilannetta eli veron perusteen määrittelemistä, vaan ainoastaan toisessa kysymyksessä kyseessä olevaa tilannetta eli sovellettavan verokannan laskemista, ensimmäiseen kysymykseen annettava vastaus ei ole merkityksellinen mainitun asian ratkaisemisen kannalta.

17 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen ei ole vastattava, ja yhteisöjen tuomioistuimen vastaus on rajoitettava toiseen kysymykseen.

Toinen kysymys

18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelelee toisella kysymyksellään, onko sijoittautumisvapautta ja pääomien vapaata liikkuvuutta koskevien perustamissopimuksen määräysten kanssa ristiriidassa pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan luonnollisten henkilöiden, jotka saavat jäsenvaltiossa tuloja epäitsenäisestä ansiotyöstä ja jotka ovat kyseisessä jäsenvaltiossa yleisesti verovelvollisia, ei ole mahdollista vaatia, että kyseisessä jäsenvaltiossa otetaan mainittuihin tuloihin sovellettavaa verokantaa määritettäessä huomioon vuokratappiot, jotka liittyvät asuintaloon, jota he käyttävät itse asumistarkoitukseen ja joka sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa.

19 Tältä osin on muistutettava ensinnäkin sijoittautumisvapauden osalta, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan siihen kuuluu oikeus ryhtyä harjoittamaan ja harjoittaa itsenäistä ammattia (asia C-9/02, De Lasteyrie du Saillant, tuomio 11.3.2004, Kok. 2004, s. I-2409, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

20 Asia, joka on vireillä ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa, koskee kuitenkin luonnollisia henkilöitä, jotka tekevät palkkatyötä saksalaisen julkisen lukion opettajina ja jotka vaativat, että heidän tuloverotuksessaan Saksassa otetaan huomioon vuokratappiot, jotka liittyvät heidän Ranskassa sijaitsevaan asuintaloonsa.

21 Tästä seuraa, että sijoittautumisvapauteen liittyvien perustamissopimusten sääntöjen tulkinnasta ei ole hyötyä pääasian ratkaisun kannalta.

22 Toiseksi pääomien vapaan liikkuvuuden osalta on todettava, että se, ettei vuokratappioita, jotka liittyvät Ranskassa sijaitsevaan asuintaloon, oteta huomioon Saksasta saatujen tulojen verotuksessa, on tilanne, joka lähtökohtaisesti voisi yhteisön oikeuden nykytilassa kuulua EY 56 artiklan mukaisen pääomien vapaan liikkuvuuden soveltamisalaan.

23 Pääasia koskee kuitenkin verovuotta 1987 eli tilannetta, jonka tosiseikat ja oikeudelliset seikat tapahtuivat sekä ennen sitä, kun 73 b artikla sisällytettiin EY:n perustamissopimukseen

EU:sta tehdyllä sopimuksella, että ennen sitä, kun perustamissopimuksen 67 artiklan täytäntöönpanosta 24 päivänä kesäkuuta 1988 annettu neuvoston direktiivi 88/361/ETY (EYVL L 178, s. 5), jolla pääomanliikkeet vapautettiin täydellisesti, annettiin ja tuli voimaan.

24 On muistutettava, että ETY:n perustamissopimuksen 67 artiklan 1 kohdasta (josta on tullut EY:n perustamissopimuksen 67 artiklan 1 kohta, joka on puolestaan kumottu Amsterdamin sopimuksella) ei seurannut se, että pääomanliikkeiden rajoitukset olisi poistettu siirtymäkauden kuluttua. Rajoitukset nimittäin poistettiin neuvoston direktiiveillä, jotka perustuivat ETY:n perustamissopimuksen 69 artiklaan (josta on tullut EY:n perustamissopimuksen 69 artikla, joka on puolestaan kumottu Amsterdamin sopimuksella) (ks. asia 203/80, Casati, tuomio 11.11.1981, Kok. 1981, s. 2595, Kok. Ep. VI, s. 217, 8–13 kohta ja asia C-7484/93, Svensson ja Gustavsson, tuomio 14.11.1995, Kok. 1995, s. I-3955, 5 kohta).

25 Verovuoden 1987 kannalta merkityksellinen direktiivi oli perustamissopimuksen 67 artiklan täytäntöönpanosta 11 päivänä toukokuuta 1960 annettu neuvoston ensimmäinen direktiivi (EYVL 1960, 43, s. 921), sellaisena kuin se oli viimeksi muutettuna ja täydennettynä 17.11.1986 annetulla neuvoston direktiivillä 86/566/ETY (EYVL L 332, s. 22).

26 Perustamissopimuksen 67 artiklan täytäntöönpanosta annetun ensimmäisen direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa säädettiin ainoastaan, että jäsenvaltioiden oli myönnettävä vaihtoluvat, joita tarvitaan sellaisista liiketoimista sopimiseksi tai sellaisten liiketoimien täytäntöönpanemiseksi sekä jäsenvaltioissa asuvien välisten sellaisten valuutansiirtojen suorittamiseksi, jotka liittyvät mainitun direktiivin liitteissä lueteltuihin pääomanliikkeisiin.

27 On näin ollen ilmeistä, että kielto ottaa jäsenvaltiossa verotettavien tulojen verokannan laskemisessa huomioon toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan taloon liittyviä vuokratappioita ei ollut ristiriidassa niiden pääomien vapaata liikkuvuutta koskevien sääntöjen kanssa, joita sovellettiin pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan eli vuonna 1987.

28 Komissio katsoo, että puolisojen Ritter-Coulais tilannetta olisi tarkasteltava ETY:n perustamissopimuksen 48 artiklan (josta on tullut EY:n perustamissopimuksen 48 artikla, josta on puolestaan muutettuna tullut EY 39 artikla) mukaisen työntekijöiden vapaan liikkuvuuden periaatteen valossa.

29 Tältä osin on todettava, että vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on muodollisesti rajannut ennakkoratkaisupyyntönsä niin, että se koskee sijoittautumisvapauden ja pääomien vapaan liikkuvuuden tulkintaa, tämä seikka ei estä yhteisöjen tuomioistuinta esittämästä kansalliselle tuomioistuimelle kaikkia yhteisön oikeuden tulkintaan liittyviä seikkoja, jotka saattavat olla hyödyllisiä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen arvioidessa käsiteltävänä olevaa asiaa, riippumatta siitä, onko kyseinen tuomioistuin viitannut näihin seikkoihin esittämässään kysymyksessä (ks. vastaavasti asia C-241/89, SARPP, tuomio 12.12.1990, Kok. 1990, s. I-4695, 8 kohta; asia C-315/92, Verband Sozialer Wettbewerb (ns. Clinique-tapaus), tuomio 2.2.1994, Kok. 1994, s. I-317, Kok. Ep. XV, s. I-13, 7 kohta; asia C-87/97, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola, tuomio 4.3.1999, Kok. 1999, s. I-1301, 16 kohta ja asia C-387/01, Weigel, tuomio 29.4.2004, Kok. 2004, s. I-4981, 44 kohta).

30 Kansallista lainsäädäntöä on näin ollen tarkasteltava perustamissopimuksen 48 artiklan valossa.

31 Tältä osin on syytä muistuttaa, että kaikki yhteisön jäsenvaltioiden kansalaiset, jotka ovat käyttäneet oikeuttaan työntekijöiden vapaaseen liikkuvuuteen ja tehneet työtä asuinvaltionsa ulkopuolisessa jäsenvaltiossa, kuuluvat asuinpaikastaan ja kansalaisuudestaan riippumatta perustamissopimuksen 48 artiklan soveltamisalaan (ks. asia C-385/00, De Groot, tuomio

12.12.2002, Kok. 2002, s. I?11819, 76 kohta; asia C?209/01, Schilling ja Fleck-Schilling, tuomio 13.11.2003, Kok. 2003, s. I?13389, 23 kohta ja asia C?227/03, Van Pommeren-Bourgondiën, tuomio 7.7.2005, 19, 44 ja 45 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

32 Tästä seuraa, että tosiasiallisen asuinvaltionsa ulkopuolisessa jäsenvaltiossa työskennelleiden puolisojen Ritter-Coulais tilanne kuuluu perustamissopimuksen 48 artiklan soveltamisalaan.

33 Lisäksi vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että kaikilla henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskevilla perustamissopimuksen määräyksillä on tarkoitus helpottaa yhteisön jäsenvaltioiden kansalaisten kaikenlaista ansiotyön tekemistä koko yhteisön alueella, ja kyseisten määräysten vastaisia ovat kaikki toimenpiteet, joilla voi olla epäsuotuisa vaikutus näihin kansalaisiin, kun he haluavat harjoittaa taloudellista toimintaa toisen jäsenvaltion alueella (ks. asia C?370/90, Singh, tuomio 7.7.1992, Kok. 1992, s. I?4265, Kok. Ep. XIII, s. I?19, 16 kohta; asia C?18/95, Terhoeve, tuomio 26.1.1999, Kok. 1999, s. I?345, 37 kohta; asia C?190/98, Graf, tuomio 27.1.2000, Kok. 2000, s. I?493, 21 kohta; asia C?302/98, Sehrer, tuomio 15.6.2000, Kok. 2000, s. I?4585, 32 kohta ja em. asia Schilling ja Fleck?Schilling, tuomion 24 kohta).

34 Tältä osin on syytä muistuttaa, että vaikka sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä eli EStG 1987:n 32 b §:n 1 ja 2 momentissa sekä 2 a §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen 4 kohdassa otetaan huomioon ulkomailla sijaitsevien talojen käytöstä saatavat positiiviset tulot verokantaa laskettaessa, siinä ei oteta huomioon saman tulolajin tulonmenetyksiä, kun tällaisia positiivisia tuloja ei ole.

35 Tästä seuraa, että sellaisilla henkilöillä, kuten puoliset Ritter Coulais, jotka työskentelivät Saksassa ja asuivat samalla toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevassa omassa talossaan, ei ollut positiivisten tulojen puuttuessa oikeutta vaatia talonsa käyttöön liittyneiden tulonmenetysten huomioon ottamista tuloihinsa sovellettavan verokannan määrittämisessä, toisin kuin niillä henkilöillä, jotka työskentelivät Saksassa ja asuivat Saksassa sijaitsevassa omassa talossaan.

36 Vaikka kyseessä oleva kansallinen lainsäädäntö ei kohdistu suoraan ulkomailla asuviin henkilöihin, he omistavat Saksassa asuvia henkilöitä useammin Saksan alueen ulkopuolella sijaitsevan talon.

37 Tästä seuraa, että kansallisen lainsäädännön mukaan ulkomailla asuvia henkilöitä kohdellaan epäedullisemmin kuin Saksassa omassa talossa asuvia työntekijöitä.

38 Pääasiassa kyseessä olevan kaltainen lainsäädäntö on näin ollen lähtökohtaisesti kielletty perustamissopimuksen 48 artiklassa.

39 On kuitenkin huomattava, että Saksan hallitus väittää, että ulkomaisten verovelvollisten epäedullinen kohtelu on perusteltua kansallisen verojärjestelmän, jonka osa mainittu lainsäädäntö on, johdonmukaisuuden varmistamiseksi.

40 Tältä osin riittää, kun todetaan, että koska Saksan verojärjestelmässä otetaan verokantaa määritettäessä huomioon toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan asuintalon käytöstä saatavat positiiviset tulot, verojärjestelmän johdonmukaisuuteen liittyviin seikkoihin ei voida vedota sen perustelemiseksi, että samasta valtiosta kertyneitä saman tulolajin tulonmenetyksiä kieltäydytään ottamasta huomioon tässä samassa tarkoituksessa.

41 Edellä esitettyjen huomioiden perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että perustamissopimuksen 48 artiklaa on tulkittava siten, että sen kanssa on ristiriidassa pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan luonnollisten henkilöiden, jotka

saavat jäsenvaltiossa tuloja epäitsenäisestä ansiotyöstä ja jotka ovat kyseisessä jäsenvaltiossa yleisesti verovelvollisia, ei ole mahdollista vaatia, että kyseisessä jäsenvaltiossa otetaan mainittuihin tuloihin sovellettavaa verokantaa määritettäessä huomioon vuokratappiot, jotka liittyvät asuintaloon, jota he käyttävät itse asumistarkoitukseen ja joka sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa, vaikka tällaiseen taloon liittyvät positiiviset vuokratulot puolestaan otettaisiin huomioon.

Oikeudenkäyntikulut

42 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

ETY:n perustamissopimuksen 48 artiklaa (josta on tullut EY:n perustamissopimuksen 48 artikla, josta on puolestaan muutettuna tullut EY 39 artikla) on tulkittava siten, että sen kanssa on ristiriidassa pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan luonnollisten henkilöiden, jotka saavat jäsenvaltiossa tuloja epäitsenäisestä ansiotyöstä ja jotka ovat kyseisessä jäsenvaltiossa yleisesti verovelvollisia, ei ole mahdollista vaatia, että kyseisessä jäsenvaltiossa otetaan mainittuihin tuloihin sovellettavaa verokantaa määritettäessä huomioon vuokratappiot, jotka liittyvät asuintaloon, jota he käyttävät itse asumistarkoitukseen ja joka sijaitsee toisessa jäsenvaltiossa, vaikka tällaiseen taloon liittyvät positiiviset vuokratulot puolestaan otettaisiin huomioon.

Allekirjoitukset

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.